

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jerzy Grubba

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2024 r.

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w sprawie K. M. w przedmiocie wyroku łącznego

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na korzyść skazanego

od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 19 listopada 2019 r., sygn. akt VII K 307/19,

uchyla zaskarżony wyrok w całości i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Tychach do ponownego rozpoznania.

[J.J.]

Jerzy Grubba   Andrzej Stępka   Kazimierz Klugiewicz

UZASADNIENIE

W dniu 5 września 2018 r. Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach, orzekając w przedmiocie wyroku łącznego i mając na uwadze istniejące wówczas

prawomocne skazania K. M. (8 wyroków jednostkowych), wydał wyrok łączny, o sygn. akt IV K 468/18, którym:

1/ na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 i 4 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 7 października 2014 r., sygn. akt III K 493/11 - karę łączną roku pozbawienia wolności warunkowo zawieszoną na okres 3 lat próby, następnie postanowieniem z dnia 28 września 2016 r. zarządzono jej wykonanie;

- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 26 marca 2015 r., sygn. akt IV K 603/14 - karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawieszoną na okres 3 lat próby, następnie postanowieniem z dnia 28 listopada 2017 r. zarządzono jej wykonanie;

- Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 15 stycznia 2016 r., sygn. akt VIII K 141/15 - karę 3 miesięcy pozbawienia wolności warunkowo zawieszoną na okres 2 lat próby, następnie postanowieniem z dnia 10 października 2017 r. zarządzono jej wykonanie;

- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 2 stycznia 2018 r., sygn. akt IV K 50/17 - karę łączną roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności;

- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 21 marca 2018 r., sygn. akt IV K 249/17 - karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności -

- i w ich miejsce wymierzył karę łączną 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

2/ na podstawie art. 71 § 2 k.k. tak orzeczoną karę łączną pozbawienia wolności skrócił o okres 91 dni odpowiadający połowie liczby uiszczonych stawek dziennych grzywny w sprawach: III K 493/11 Sądu Rejonowego Katowice -Zachód w Katowicach oraz IV K 603/14 Sądu Rejonowego Katowice -Wschód w Katowicach;

3/ na podstawie art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej w pkt 1. kary pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności oraz okres kary dotychczas odbytej w sprawie o sygn. III K 493/11 w okresie od 25.10.2017 r. do dnia 5.09.2018 r. i w dniu 5.12.2010 r. oraz w sprawie o sygn. IV K 603/14 w dniu 25.04.2014 r.;

4/ na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1, 2 i 4 k.k. połączył kary grzywny orzeczone wobec skazanego prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 8 listopada 2016 r., sygn. akt IV K 236/16 - karę 40 stawek dziennych po 30 zł stawka;
- Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 22 maja 2017 r., sygn. akt VIII K 158/17 - karę łączną 150 stawek dziennych po 30 zł stawka -
- w ich miejsce wymierzył karę łączną grzywny 170 stawek dziennych po 30 zł stawka;

5/ w pozostałym zakresie rozstrzygnięcia w podlegających połączeniu wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania;

6/ na podstawie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w pozostałym zakresie, tj. w zakresie skazania na karę grzywny wyrokiem Sądu Rejonowego Katowice -Wschód w Katowicach z dnia 4 kwietnia 2013 r., sygn. akt III K 587/12 (k. 71-74, akt IV K 468/18).

Powyższy wyrok łączny uprawomocnił się w dniu 12 października 2018 r. (k. 88 akt IV K 468/18). Orzeczoną karę łączną 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, po uwzględnieniu dokonanych zaliczeń, K. M. miał odbywać w okresie od 25 października 2017 r. do 4 kwietnia 2021 r. (k. 12 akt VII K 307/19).

W dniu 16 maja 2019 r. Sąd Rejonowy w Tychach w sprawie o sygn. VII K 114/19, wydał wobec K. M. kolejny wyrok skazujący, na mocy którego uznano go winnym popełnienia w okresie od kwietnia 2017 r. do dnia 24 października 2017 r. czynu z art. 209 § 1a k.k. i wymierzono karę 2 miesięcy pozbawienia wolności (k. 11 akt VII K 307/19). Karę tę skazany miał odbywać od dnia 4 kwietnia 2021 r. do 3 czerwca 2021 r. (k. 12 akt VII K 307/19).

W związku z powyższym skazaniem, Sąd Rejonowy w Tychach w dniu 25 czerwca 2019 r. wszczął kolejne postępowanie w przedmiocie wydania wobec K. M. wyroku łącznego (k. 6 akt VII K 307/19). Po rozpoznaniu w tym zakresie sprawy, wyrokiem łącznym z dnia 19 listopada 2019 r., sygn. akt VII K 307/19, Sąd Rejonowy w Tychach orzekł, co następuje:

1/ na podstawie art. 575 § 1 k.p.k. stwierdził, że wyrok łączny Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 5 września 2018 r., o sygn. akt

IV K 468/18, traci moc w zakresie orzeczonej w nim w pkt 1. kary łącznej pozbawienia wolności;

2/ na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. w miejsce jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami:

- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód z dnia 26 marca 2015 r., o sygn. akt IV K 603/14;

- Sądu Rejonowego Katowice-Zachód z dnia 15 stycznia 2016 r., o sygn. akt VIII K 141/15;

- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód z dnia 2 stycznia 2018 r., o sygn. akt IV K 50/17;

- Sądu Rejonowego Katowice-Wschód z dnia 21 marca 2018 r., o sygn. akt IV K 249/17;

- Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 16 maja 2019 r., o sygn. akt VII K 114/19,

- wymierzył karę łączną 3 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności;

3/ na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 63 § 1 k.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej w punkcie 1. zaliczył skazanemu okres wykonanej dotąd kary łącznej 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności w sprawie zakończonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego Katowice -Wschód w Katowicach z dnia 5 września 2018 r., o sygn. IV K 468/18;

4/ na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie umorzył postępowanie o wydanie wyroku łącznego;

5/ na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i art. 17 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych, zwolnił skazanego K. M. od obowiązku ponoszenia opłat i wydatków postępowania, obciążając nimi Skarb Państwa (k. 86-92).

Powyższy wyrok łączny nie został zaskarżony przez żadną ze stron procesu i uprawomocnił się w pierwszej instancji w dniu 11 stycznia 2020 r., tj. wraz z upływem 14-dniowego terminu do wniesienia apelacji przez obrońcę skazanego (k. 111-112).

Postanowieniem z dnia 26 marca 2021 r. Sąd Rejonowy w Tychach rozstrzygnął wątpliwości co do wykonania powyższego wyroku łącznego wskazując, iż w punkcie 3. tego orzeczenia w sposób błędny dokonano zaliczenia na poczet

orzeczonej kary łącznej okresu wykonanej dotąd kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 5 września 2018 r., sygn. IV K 468/18. W rezultacie Sąd postanowił wyłączyć z tego okresu czas rzeczywistego pozbawienia wolności, to jest, zatrzymania skazanego w dniu 5 grudnia 2010 r. w sprawie o sygn. III K 493/11 Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach, okres pozbawienia wolności w tej sprawie od dnia 25 października 2017 r. do dnia 1 października 2018 r. oraz okres 25 dni odpowiadający połowie uiszczonych stawek dziennych grzywny w sprawie III K 493/11 (k. 169-170).

Kasację od tego wyroku łącznego (sygn. akt VII K 307/19) wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. Prokurator Generalny, który zaskarżył go w całości na korzyść K. M. i na zasadzie art. 523 § 1 k.p.k., art. 526 § 1 k.p.k., art. 537 § 1 i 2 k.p.k. zarzucił:

1/ rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego - art. 575 § 1 k.p.k. i art. 576 § 1 k.p.k. oraz materialnego - art. 85 k.k. i 85 § 2 k.k. (w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2015 r., poz. 396), polegające na niewłaściwym zastosowaniu art. 575 § 1 k.p.k. i nieuprawnionym rozstrzygnięciu w punkcie 1. wyroku, że poprzedni wydany wobec skazanego K. M. wyrok łączny Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 5 września 2018 r., sygn. akt IV K 468/18, utracił moc w zakresie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, a następnie na skutek pominięcia normy z art. 576 § 1 k.p.k. błędnym uznaniu, że objęta wcześniej powyższym wyrokiem łącznym kara łączna roku pozbawienia wolności, orzeczona wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach, wydanym w sprawie o sygn. akt III K 493/11, uległa wykonaniu, co skutkowało rażącym naruszeniem art. 85 § 2 k.k. poprzez błędne stwierdzenie zaistnienia określonej w tym przepisie negatywnej przesłanki do połączenia powyższej kary - i w efekcie bezpodstawnym zaniechaniem, wbrew normie art. 85 k.k., objęcia jej karą łączną i umorzeniem w tym zakresie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.;

2/ rażące i mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego - art. 86 § 4 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz

niektórych innych ustaw. Dz. U. z 2015 r., poz. 396), polegające na tym, iż na skutek błędnej interpretacji skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. K 14/17, stwierdzającego jedynie zakresową niekonstytucyjność art. 86 § 4 k.k., sąd orzekając o karze łącznej, przy określaniu zarówno dolnej jak i górnej granicy jej wymiaru, przyjął za podstawę wymierzone podlegającymi łączeniu wyrokami skazującymi kary jednostkowe pozbawienia wolności, w sytuacji gdy w okolicznościach omawianej sprawy powyższy wyrok Trybunału miał znaczenie i znajdował zastosowanie wyłącznie w zakresie określenia dolnej granicy kary łącznej jako najwyższej z orzeczonych wobec skazanego kar jednostkowych, nie stanowił natomiast podstawy do zmiany zasad określania górnej granicy wymiaru kary łącznej wskazanych w art. 86 § 1 i § 4 k.k. jako sumy kar jednostkowych i kar łącznych, która wynosiła 4 lata i 2 miesiące, a nie jak przyjął sąd, 4 lata i 11 miesięcy stanowiące sumę kar jednostkowych.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Tychach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się być w sposób oczywisty zasadna, co pozwalało na rozpoznanie jej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W pierwszej kolejności należało zgodzić się ze skarżącym co do tego, że nieuprawnione było stwierdzenie w punkcie 1 wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy w Tychach, iż poprzedni wydany wobec skazanego K. M. wyrok łączny Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 5 września 2018 r., sygn. akt IV K 468/18, utracił moc w zakresie orzekającym karę łączną pozbawienia wolności. W konsekwencji, Sąd Rejonowy bezpodstawnie dokonał rozwiązania orzeczonej tym wyrokiem kary łącznej 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności (obejmującej kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami skazującymi wydanymi w sprawach o sygn. akt III K 493/11, IV K 603/14, IV K 141/15, IV K 50/17 i IV K 249/17). Wskazać należy, że przepis art. 575 § 1 k.p.k. stanowi: Jeżeli po wydaniu wyroku łącznego zachodzi potrzeba wydania nowego wyroku łącznego, z chwilą jego uprawomocnienia się poprzedni wyrok łączny traci moc. Konsekwencją powyższej normy jest zatem to, że utrata mocy poprzedniego wyroku łącznego następuje *ex lege* i zbędne jest zawarcie takiego rozstrzygnięcia w wyroku łącznym, zwłaszcza, iż

skutek wskazany w takim zapisie wyroku nastąpi dopiero z chwilą uprawomocnienia się tegoż wyroku (*por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2019 r., sygn. akt III KK 195/19, Lex nr 3561487*).

Z kolei Sąd ten pominął również normę art. 576 § 1 k.p.k. błędnie uznając, że objęta wcześniej powyższym wyrokiem łącznym kara łączna roku pozbawienia wolności, orzeczona wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach, wydanym w sprawie o sygn. III K 493/11, uległa wykonaniu. W rezultacie więc doszło do rażącego naruszenia art. 85 § 2 k.k. w zakresie skazania K. M. wyrokiem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach z dnia 7 października 2014 r., sygn. akt III K 493/11, poprzez błędne stwierdzenie zaistnienia określonej w tym przepisie negatywnej przesłanki do połączenia powyższej kary i w efekcie bezpodstawnym zaniechaniem, wbrew normie art. 85 k.k., objęcia jej karą łączną i umorzeniem w tym zakresie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k. Skoro wykonaniu podlegała kara łączna pozbawienia wolności orzeczona poprzednim wyrokiem łącznym wydanym w sprawie o sygn. akt IV K 468/18, a nie objęte tą karą kary pozbawienia wolności wymierzone w poszczególnych wyrokach jednostkowych, to brak było zarówno faktycznych, jak i prawnych podstaw do uznania, iż orzeczona wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. akt III K 493/11, kara łączna roku pozbawienia wolności została wykonana w rozumieniu art. 85 § 2 k.k. Błędne przyjęcie przez sąd, iż orzeczona tymże wyrokiem kara pozbawienia wolności nie podlegała wykonaniu skutkowało natomiast bezpodstawnym zaniechaniem jej połączenia i niezasadnym umorzeniem w tym zakresie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.

Również i drugi zarzut kasacji musiał zostać oceniony jako oczywiście zasadny, skoro miało miejsce dokonanie błędnej interpretacji skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. K 14/17, stwierdzającego jedynie zakresową niekonstytucyjność art. 86 § 4 k.k. Do uchylenia w całości paragrafu czwartego art. 86 k.k. doszło na mocy ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz. U. z 2020 r., poz. 1086), zmieniającej Kodeks karny z dniem 24 czerwca 2020 r.

Słusznie wskazuje skarżący, że wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2019 r., K 14/17, Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż „art. 86 § 4 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (...) w zakresie, w jakim różnicuje sytuacje osób, wobec których zastosowanie miała już wcześniej instytucja kary łącznej, od osób, co do których ta instytucja zastosowania nie miała, w ten sposób, że umożliwia w stosunku do tej pierwszej kategorii osób podwyższenie dolnej granicy kary łącznej, a także orzeczenie kary rodzajowo surowszej, tj. kary 25 lat pozbawienia wolności, jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Zgodnie ze stanowiskiem Trybunału Konstytucyjnego, niekonstytucyjność art. 86 § 4 k.k. wynikała ze zróżnicowania granic kary łącznej wymierzanej w wyroku łącznym w zależności od wcześniejszego orzeczenia, w stosunku do danego sprawcy tego rodzaju kary. Przepis ten w konkretnych stanach faktycznych stosowany wraz z odpowiednimi przepisami art. 86 § 1 - 3 k.k., na etapie wyrokowania o karze łącznej może bowiem prowadzić do różnego traktowania sprawców skazanych wcześniej na kary pozbawienia wolności w tym samym wymiarze. Przyczyną nierówności będzie przede wszystkim uwzględnienie przez sąd wcześniej orzeczonej kary łącznej, co może wpływać na podwyższenie dolnej granicy wymiaru kary określonej według art. 86 § 1 k.k. (*por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 12 lipca 2022 r., I KO 32/22, LEX nr 3398838; z dnia 2 października 2019 r., V KO 41/19, LEX nr 3560452*).

Tymczasem w niniejszej sprawie dotyczącej skazanego K. M. Sąd orzekając o karze łącznej, przy określaniu zarówno dolnej jak i górnej granicy jej wymiaru, przyjął za podstawę wymierzone podlegającym łączeniu wyrokami skazującymi kary jednostkowe pozbawienia wolności, w sytuacji, gdy w okolicznościach omawianej sprawy zastosowanie powinna mieć reguła wynikająca z art. 86 § 4 k.k., a powyższy wyrok Trybunału miał znaczenie i znajdował zastosowanie wyłącznie w zakresie określenia dolnej granicy kary łącznej jako najwyższej z orzeczonych wobec skazanego kar jednostkowych. Nie stanowił natomiast podstawy do zmiany zasad określania górnej granicy wymiaru kary łącznej wskazanych w art. 86 § 1 i § 4 k.k. jako sumy kar jednostkowych i kar łącznych, która wynosiła 4 lata i 2 miesiące, a nie jak przyjął sąd, 4 lata i 11 miesięcy stanowiące sumę kar jednostkowych. Przy prawidłowym ustaleniu zakresu wyroków podlegających łączeniu, górną granicę kary

łącznej pozbawienia wolności stanowiłaby suma kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym wydanym w sprawie o sygn. IV K 468/18 i kary jednostkowej orzeczonej wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. VII K 114/19. W rezultacie, przyjęcie przez Sąd jako podstawy określenia maksymalnej granicy kary łącznej (sumy kar podlegających łączeniu) w oparciu o kary jednostkowe, z pominięciem orzeczonych wobec skazanego kar łącznych, normy te naruszało.

Wskutek naruszenia art. 86 § 4 k.k. (obowiązującego nadal w przyjętym za podstawę orzekania stanie prawnym), Sąd Rejonowy stwierdził, że wymiar orzeczonej wobec skazanego kary łącznej 3 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności ukształtowany ma zostać w przedziale od najwyższej z kar (rok i 6 miesięcy) do ich sumy (4 lata i 11 miesięcy). Oznacza to, że górna granica kary łącznej została określona jako suma wynikających z połączenia 5 skazań (wyroków wydanych w sprawach o sygnaturach: IV K 603/14, IV K 141/15, IV K 50/17, IV K 249/17 i VII K 114/19) kar jednostkowych pozbawienia wolności. Sąd niezasadnie zatem rozwiązał również kary łączne orzeczone w wyrokach skazujących, tj. w sprawie o sygn. akt IV K 50/17 - karę łączną roku i 5 miesięcy pozbawienia wolności (obejmującą kary roku i 3 miesięcy oraz 10 miesięcy pozbawienia wolności) i w sprawie o sygn. IV K 249/17 - karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności (obejmującą kary 8 miesięcy oraz 3 miesięcy pozbawienia wolności), pomimo, iż nie istniały prawne podstawy do ingerencji w orzeczone poszczególnymi wyrokami skazującymi kary łączne. Tymczasem Sąd Rejonowy w Tychach powinien był wydać wyrok łączny w oparciu o stan prawny obowiązujący od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 23 czerwca 2020 r., mając na uwadze zasady orzekania o karze łącznej określone w art. 85 § 2 k.k., art. 86 § 1 k.k., a także w art. 86 § 4 k.k., przy uwzględnieniu treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego co do zakresu stwierdzonej niekonstytucyjności tego ostatniego przepisu.

Reasumując, w niniejszej sprawie doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego procesowego - art. 575 § 1 k.p.k. i art. 576 § 1 k.p.k. oraz materialnego - art. 85 k.k. i 85 § 2 k.k. (w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2015 r., poz. 396), polegającego na niewłaściwym zastosowaniu art. 575 § 1 k.p.k. i nieuprawnionym rozstrzygnięciu w punkcie 1.

wyroku, że poprzedni wydany wobec skazanego K. M. wyrok łączny Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach z dnia 5 września 2018 r., sygn. akt IV K 468/18, utracił moc w zakresie orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, a następnie na skutek pominięcia normy z art. 576 § 1 k.p.k. błędnym uznaniu, iż objęta wcześniej powyższym wyrokiem łącznym kara łączna roku pozbawienia wolności, orzeczona wobec skazanego wyrokiem Sądu Rejonowego Katowice-Zachód w Katowicach, wydanym w sprawie o sygn. III K 493/11, uległa wykonaniu, co skutkowało rażącym naruszeniem art. 85 § 2 k.k. poprzez błędne stwierdzenie zaistnienia określonej w tym przepisie negatywnej przesłanki do połączenia powyższej kary - i w efekcie bezpodstawnym zaniechaniem, wbrew normie art. 85 k.k., objęcia jej karą łączną i umorzeniem w tym zakresie postępowania na podstawie art. 572 k.p.k.

Doszło także do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego materialnego - art. 86 § 4 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2015 r., poz. 396), jako że Sąd Rejonowy dokonał błędnej interpretacji skutków wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 kwietnia 2019 r., sygn. K 14/17, gdy orzekając o karze łącznej, przy określaniu zarówno dolnej jak i górnej granicy jej wymiaru, przyjął za podstawę wymierzone podlegającymi łączeniu wyrokami skazującymi kary jednostkowe pozbawienia wolności. Tymczasem wyrok Trybunału mógł znaleźć zastosowanie wyłącznie w zakresie określenia dolnej granicy kary łącznej jako najwyższej z orzeczonych wobec skazanego kar jednostkowych, nie stanowił natomiast podstawy do zmiany zasad określania górnej granicy wymiaru kary łącznej wskazanych w art. 86 § 1 i § 4 k.k. jako sumy kar jednostkowych i kar łącznych.

Trafnie podnosi autor kasacji, że uchybienia Sądu miały rażący charakter oraz istotny wpływ na treść wydanego wyroku łącznego, a w konsekwencji spowodowały zdecydowanie negatywne skutki dla skazanego K. M. . Przed wydaniem w dniu 19 listopada 2019 r. wyroku łącznego (zaskarżonego niniejszą kasacją) skazany miał do odbycia karę łączną 3 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem łącznym z dnia 5 września 2018 r., wydanym w sprawie o sygn. IV K 468/18 oraz karę 2 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem z dnia 16 maja 2019 r.,

wydanym w sprawie o sygn. VII K 114/19, a zatem łącznie 4 lata pozbawienia wolności. Wydanie wyroku łącznego w sprawie VII K 307/19, spowodowało, iż wynikający z tych samych skazań łączny okres pozbawienia wolności wynosi 4 lata i 11 miesięcy - orzeczona niniejszym wyrokiem łącznym kara łączna 3 lat i 11 miesięcy oraz odrębnie kara łączna roku pozbawienia wolności orzeczona wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. III K 493/11.

W rezultacie, Sąd Najwyższy, uwzględniając kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na korzyść skazanego, uchylił zaskarżony wyrok łączny w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tychach, w trakcie którego będzie mieć na uwadze powyższe wskazania Sądu Najwyższego i zastosuje właściwe przepisy regulujące kwestię wyroku łącznego.

[J.J.]

[a.ł.]

Jerzy Grubba

Andrzej Stępka

Kazimierz Klugiewicz